

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် အဋ္ဌမပုံမှန်အစည်းအဝေး
ဒသမနေ့မှတ်တမ်း

၁၃၇၅ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၂ ရက်
(၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၁ ရက်)
[တနင်္လာနေ့]

အချိန်၊ ၁၀:၀၀။

နေပြည်တော်ရှိ အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် အဋ္ဌမပုံမှန်အစည်းအဝေး ဒသမနေ့အစီအစဉ်ကို နံနက် ၁၀:၀၀ နာရီအချိန်၌ စတင်ကျင်းပပါသည်။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဦးခင်အောင်မြင့် က ဆောင်ရွက်ပြီး၊ အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ဦးကြည်မင်း၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် အမျိုးသားလွှတ်တော်ရုံးက ဆောင်ရွက်ပါသည်။]

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ နေရာယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၃။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ယနေ့အချိန်ကစပြီး ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် အဋ္ဌမပုံမှန်အစည်းအဝေးရဲ့ ဒသမနေ့အစီအစဉ် စတင်ပါတော့မယ်ခင်ဗျား။

ယနေ့အစည်းအဝေးမှာ အခမ်းအနားအမှူးအဖြစ် အမျိုးသားလွှတ်တော်ရုံး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော် ဦးကြည်မင်း ကနေ ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကြွရောက်လာပါပြီခင်ဗျား။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ သည် ဥက္ကဋ္ဌ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် စင်မြင့်ပေါ်သို့ ကြွရောက်နေရာယူပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံးထိုင်နိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေး အထမြောက်ကြောင်းနှင့်
စတင်ကျင်းပကြောင်း ကြေညာခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဒီကနေ့ ကျင်းပတဲ့ ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် အဋ္ဌမပုံမှန်အစည်းအဝေး ဒသမနေ့မှာ လွှတ်တော်အခွင့်အရေးကော်မတီရဲ့ တင်ပြချက်အရ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ စုစုပေါင်း (၂၂၀)ဦးရှိပြီး ဒီကနေ့ အစည်းအဝေးကို (၁၈၅)ဦး တက်ရောက်ပါတယ်။

အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ စုစုပေါင်း၏ (၈၄.၀၉)ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး တက်ရောက်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေဟာ အစည်းအဝေး အထမြောက်ရန်လိုအပ်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ သုံးပုံတစ်ပုံထက် ကျော်လွန်တဲ့အတွက် အမျိုးသား လွှတ်တော်ဆိုင်ရာဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၂ နဲ့ နည်းဥပဒေ ၂၀၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)တို့အရ အစည်းအဝေး အထမြောက်ကြောင်းနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၂၀၊ နည်းဥပဒေခွဲ(က)နဲ့ (ဂ) တို့အရ အစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အစည်းအဝေးအစီအစဉ် ဖြန့်ဝေထားကြောင်းတင်ပြခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၄၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)အရ ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် အဋ္ဌမပုံမှန် အစည်းအဝေးရဲ့ ဒသမနေ့အစီအစဉ်ကို အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထံ ကြိုတင်ဖြန့်ဝေ ထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခွင့်ပန်ကြားခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ယနေ့ ခွင့်ပန်ကြားတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များစာရင်းကို ဖတ်ကြား တင်ပြပါမယ်။

ဒေါက်တာမြင့်နိုင်၊ စစ်ကိုင်း(၃)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးဇော်နိုင်ဦး၊ မွန်(၁၂)၊ မိသားစု ကျန်းမာရေး၊ ဒေါက်တာစိုးထွန်း၊ မန္တလေး(၁)၊ ကျန်းမာရေး။ ဦးတင်မောင်ဝင်း၊ မန္တလေး(၃)၊ မိသားစု ကျန်းမာရေး။ ဦးထွန်းဇော်(ခေါ်)ကိုပေါက်၊ ပဲခူး(၁၂)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးဌေးဝင်း၊ ရခိုင်(၇)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဦးမြင့်လှိုင်၊ ရခိုင်(၁၂)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဒေါက်တာဌေးဝင်း၊ ဧရာဝတီ(၅)၊ ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ရန်။ ဒေါက်တာခင်ရွှေ၊ ရန်ကုန်(၉)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးညီညီထွန်း၊ မွန်(၁၁)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးအောင်မြင့်သိန်း၊ ကရင်(၉)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးမြတ်ကို၊ စစ်ကိုင်း(၁၂)၊ ငြိမ်းချမ်းရေးတာဝန်။ ဦးစောအေးမြိုင်၊ ကရင်(၈)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဦးစောအောင်ကျော်နိုင် (ခ)ရှားဘူးဖော့၊ ကရင်(၁)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဦးဇော်ဝင်း၊ မွန်(၁၀)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးအောင်သန်း၊ မကွေး(၁၀)၊ ဆေးကုသမှုခံယူရန်။ ဦးညိုထွန်း၊ ရခိုင်(၁၁)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးလှဆွေ၊ မကွေး(၁၂)၊ အစည်းအဝေးတက်။ ဦးဝီလ်ဆင်မိုး၊ ရှမ်း(၇)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးဟာရီနန်းဘွေ၊ ချင်း(၈)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဒေါက်တာစိုင်းဆိုင်ကျောက်ဆမ်၊ ရှမ်း(၆)၊ ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးသိန်းဆွေ၊ ဧရာဝတီ(၁၀)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးစောသောင်းဖေ၊ မွန်(၈)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးဂမ်ဆိုင်း၊ ကချင်(၂)၊ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ။ ဦးထွန်းလွင်၊ ကချင်(၉)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးစိုင်းမြမောင်၊ ကချင်(၁၀)၊ ဇနီးကျန်းမာရေး။ ဦးဆားရယ်၊ ကယား(၆)၊ မိသားစုကျန်းမာရေး။ ဦးကျားမောင်၊ တနင်္သာရီ(၈)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဦးလှစိုး၊ တနင်္သာရီ(၉)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဒေါက်တာခင်မောင်လေး၊ ပဲခူး(၈)၊ ညီဆေးရုံတက်။

ဖြေကြားချက်

အချိန် ၁၀:၁၅။

ဒေါက်တာစန်းလွင် (ဒုတိယဝန်ကြီး၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများ၊ ဧည့်သည်တော်ကြီးများ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာ၊ ချမ်းသာကြပါစေကြောင်း ဂရုပြု ဆုမွန်ကောင်း တောင်းရင်း နှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး အမှတ်(၈)မဲဆန္ဒနယ်မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးသိန်းလှိုင် ရဲ့ ကလေးမြို့နယ်၊ ဆည်တော်ဦးကျေးရွာ အခြေခံပညာအလယ်တန်းကျောင်း(ခွဲ)ကို အခြေခံပညာအလယ်တန်းကျောင်းအဖြစ် တိုးမြှင့်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ ဆိုတဲ့မေးခွန်းကို ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး ကျွန်တော် ဒေါက်တာစန်းလွင် က ရှင်းလင်းဖြေကြားသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ ကလေး မြို့နယ်၊ ဆည်တော်ဦးကျေးရွာ အခြေခံပညာအလယ်တန်း ကျောင်း(ခွဲ)ကို အခြေခံပညာအလယ်တန်း ကျောင်းအဖြစ် တိုးမြှင့်ပေးနိုင်ရေးအတွက် အချက်(၂)ချက်ကို စိစစ်ခဲ့ပါတယ်။ ပထမတစ်ချက်ကတော့ ကျောင်းသားအရေအတွက်ဖြစ်ပြီးတော့၊ ဒုတိယအချက်ကတော့ သက်ဆိုင်ရာ ကျောင်းအနေနဲ့ လုပ်ထုံး၊ လုပ်နည်းများနဲ့အညီ တင်ပြဆောင်ရွက်ထားခြင်း ရှိ/မရှိ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဆည်တော်ဦး ကျေးရွာ အလယ်တန်းကျောင်း(ခွဲ)မှာ အလယ်တန်းအဆင့်ကျောင်းသား အရေအတွက်(၂၆၉)ဦး ရှိကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဆည်တော်ဦးကျေးရွာ အလယ်တန်းကျောင်း(ခွဲ)အား အလယ်တန်းကျောင်းအဖြစ် တိုးမြှင့်ပေးရန် ကျောင်းသားအရေအတွက် ပြည့်မီကျော်လွန်ကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။ ဒါ့အပြင် သက်ဆိုင်ရာ ကျောင်းအနေနဲ့လည်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနဲ့အညီ ဌာနကို ကျောင်းအဆင့် တိုးမြှင့်ပေးနိုင်ရေးအတွက် တင်ပြထားမှု ဆောင်ရွက်ပြီးစီးကြောင်းလည်း စိစစ်တွေ့ရှိ ရ ပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ပညာသင်နှစ်အတွက် ကျောင်း အဆင့်တိုး ဆောင်ရွက်တဲ့အခါမှာ ဆည်တော်ဦးကျေးရွာ အလယ်တန်းကျောင်း(ခွဲ)ကို ဦးစားပေး နေရာမှာ ထားရှိစဉ်းစားသွားမှာဖြစ်ပါကြောင်း ရှင်းလင်းဖြေကြားအပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ယင်းက တာဝန်ပေးအပ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်က ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြုပြီးပေးပို့လာသော ဘက်စုံပို့ဆောင်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို အမျိုးသားလွှတ်တော်က ဆွေးနွေးနိုင်ရန် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာကို ဖတ်ကြားတင်သွင်းခြင်း

အချိန် ၁၀:၁၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၆)ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ဘက်စုံပို့ဆောင်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် စတင်ဆွေးနွေးပြီး ပြင်ဆင်ချက် ဖြင့် အတည်ပြု၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့လာပါတယ်။ အဆိုပါ ဥပဒေကြမ်းကို အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထံ ကြိုတင်ဖြန့်ဝေထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မ ၇၊ ပုဒ်မခွဲ(က)၊ ပုဒ်မခွဲ(ဂ)၊ ပုဒ်မ ၈၊ ပုဒ်မခွဲ(င)၊ ပုဒ်မခွဲ(ဆ)၊ ပုဒ်မခွဲ(ဇ)၊ ပုဒ်မ ၉၊ ပုဒ်မခွဲ(က)၊ ပုဒ်မခွဲ(ခ)၊ ပုဒ်မခွဲ(ဂ)၊ ပုဒ်မ ၁၀၊ ပုဒ်မခွဲ(က)၊ ပုဒ်မခွဲ(ခ)၊ ပုဒ်မ ၄၃၊ ပုဒ်မ ၄၄၊ ပုဒ်မ ၅၅ နှင့် ပုဒ်မ ၅၉၊ ပုဒ်မခွဲ(ခ) တို့၌လည်း ဗဟိုအဖွဲ့ ဟု အစားထိုးပြင်ဆင်လေ့လာသင့်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဗဟိုအဖွဲ့အစည်းကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် တာဝန်ခံဆောင်ရွက်မှုကို ပီပြင်ပေါ်လွင်စေရန်အတွက် ပုဒ်မ ၇၊ ပုဒ်မခွဲ(က)ကို ပုဒ်မ ၆ အရ ဗဟိုအဖွဲ့ကိုဖွဲ့စည်းရာတွင် ဝန်ကြီးဌာနမှ ပြည်ထောင်စုအဆင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပို့ဆောင်ရေးညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ကို အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်လည်းကောင်း တာဝန်ပေးအပ်ရမည်ဟု ပြင်ဆင်သင့်ကြောင်း စိစစ်တွေ့ရှိရ ပါသည်။

မြန်မာစာအရေးအသား ဆီလျော်မှုရှိစေရန်နှင့် ဥပဒေရေးထုံးနှင့် ညီညွတ်စေရန် အတွက် ပုဒ်မ ၂၊ ပုဒ်မခွဲ(ဃ)၊ ပုဒ်မခွဲ(င)၊ ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ(ခ)၊ ပုဒ်မ ၄၊ ပုဒ်မခွဲ(က)၊ ပုဒ်မ ၁၄၊ အခန်း(၇)၊ အခန်း ခေါင်းစဉ်၊ အခန်း(၈)၊ အခန်းခေါင်းစဉ်၊ ပုဒ်မ ၂၉၊ ပုဒ်မ ၃၂၊ အခန်း(၉) အခန်းခေါင်းစဉ်၊ ပုဒ်မ ၃၅၊ ပုဒ်မခွဲ(က)၊ ပုဒ်မ ၃၈၊ ပုဒ်မ ၃၉၊ ပုဒ်မ ၄၀၊ ပုဒ်မ ၄၁၊ ပုဒ်မခွဲ(ခ)၊ ပုဒ်မ ၅၂၊ ပုဒ်မခွဲ(ခ)၊ ပုဒ်မ ၅၃၊ ပုဒ်မခွဲ(ခ)တို့ရဲ့ စာသားများကို ပြင်ဆင်ရေးသားဖော်ပြသင့်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။

စာသားများ ပိုမိုပြည့်စုံစေရန်အတွက် ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ(ဂ)ကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံစေရေးအတွက် စွမ်းဆောင်ရည်ရှိပြီး ထိရောက်မြန်ဆန်သော ဘက်စုံပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုများ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် ဟု လည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၈၊ ပုဒ်မခွဲ(စ)ကို ဘက်စုံပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းနှင့် ဆက်နွှယ်သော ထောက်ပံ့ ဖြည့်ဆည်းစီမံဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းများ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် သင်တန်း များကို စည်းကမ်းချက်များသတ်မှတ်၍ လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုချက် ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်း ဟု လည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၄၇ ကို ပုဒ်မ ၄၆ တွင် မည်သို့ပင် ပြဋ္ဌာန်းပါရှိစေကာမူ ရပိုင်ခွင့် တောင်းဆိုရန် အကြောင်းပေါ်ပေါက်ပြီးနောက် စာချုပ်ဝင်တို့ ချုပ်ဆိုသည့် သဘောတူစာချုပ်တွင် တရားစွဲဆိုနိုင်ရန် သီးခြားသတ်မှတ်သည့်နေရာဒေသရှိ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော တရားရုံးသည် စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည် ဟု လည်းကောင်း ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ဖော်ပြသင့်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ကော်မတီ၏သဘောထားမှတ်ချက်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီသည် ဘက်စုံပို့ဆောင်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများနှင့် ညှိနှိုင်းပြီး ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်ထားခြင်းဖြစ်ပါ၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်က အတည်ပြုဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါရန် တင်ပြအပ် ပါသည်။ လေးစားပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌက ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြုပြီးပေးပို့လာ သောဘက်စုံပို့ဆောင်ရေးဥပဒေကြမ်းကိုဆွေးနွေးလိုသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များရှိလျှင် အမည်စာရင်း တင်သွင်းနိုင်ကြောင်း ကြေညာခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၂၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြုပြီး ပေးပို့လာသော ဘက်စုံပို့ဆောင်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို ဆွေးနွေးမယ့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များရှိလျှင် ဆွေးနွေးလိုတဲ့ အကြောင်းအရာအကျဉ်းချုပ်ကို ဖော်ပြလက်မှတ်

ရေးထိုးပြီး ၂၄-၁၀-၂၀၁၃ (ကြာသပတေးနေ့) ထက် နောက်မကျဘဲ အမျိုးသားလွှတ်တော်ရုံး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ထံ အမည်စာရင်း တင်သွင်းနိုင်ပါတယ်။

ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်မောင်အေး၊ တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ် (အဖွဲ့ဝင်၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာကော်မရှင်) ၏ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ အမှုစီရင်ပိုင်ခွင့် (Admiralty or Maritime Jurisdiction) အာဏာအပ်နှင်းနိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးဥပဒေကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်နိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်အား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆို တင်သွင်းခြင်းနှင့် လက်ခံဆွေးနွေးရန် သင့်၊ မသင့် အဆုံးအဖြတ်ရယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၂၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၈)ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ် ဗိုလ်မှူးချုပ် ခင်မောင်အေး (အဖွဲ့ဝင်၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး နှင့် ဥပဒေရေးရာကော်မရှင်)က ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ အမှုစီရင်ပိုင်ခွင့် (Admiralty or Maritime Jurisdiction) အာဏာအပ်နှင်းနိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး ဥပဒေကို လိုအပ် သလို ပြင်ဆင်နိုင်ရေးနဲ့ စပ်လျဉ်းတဲ့ အဆိုတစ်ရပ် တင်သွင်းလိုကြောင်း အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့ထားပါတယ်။

ယခု ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်မောင်အေး အဆို တင်သွင်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၂၃။

ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်မောင်အေး (တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်)။ ။ လေးစားအပ်ပါ သော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပြည်ထောင်စုဒုတိယ ဝန်ကြီးများ၊ ဖိတ်ကြားထားသော ဧည့်သည်တော်များအားလုံး မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံပါစေလို့ နှုတ်ခွန်းဆက်သ ဂါရဝပြုအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ တပ်မတော်သားအမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် အမျိုးသားလွှတ်တော် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနဲ့ ဥပဒေရေးရာကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင် ပြန်တမ်းဝင်အမှတ် ကြည်း ၁၉၅၂၅ ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်မောင်အေး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ အမှုစီရင်ပိုင်ခွင့် (Admiralty or Maritime Jurisdiction) အာဏာ အပ်နှင်းနိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးဥပဒေကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်နိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်အား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို ကော်မရှင်ရဲ့ကိုယ်စား တင်သွင်း သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပဒေရေးရာကိစ္စများ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဖတ်ကြားတင်သွင်းခွင့်ပြုနိုင်ပါရန်နှင့် အင်္ဂလိပ်အခေါ်အဝေါ် အသုံးအနှုန်းများ သုံးစွဲခွင့်ပြုနိုင်ပါရန် လေးစားစွာ တင်ပြအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

လေးစားရပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ အမှုတွေမှာ ပြစ်မှုနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ အမှုတွေအပြင် တရားမကြောင်းနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ အမှုတွေလည်း ပါဝင်တာကို တွေ့ရပါ တယ်။ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ ပြစ်မှုတွေမှာတော့ ပင်လယ်ဓားပြမှုတွေ၊ နိုင်ငံတကာ ပင်လယ်ပြင် ဒါမှမဟုတ် ကောင်းကင်ယံမှာ ကျူးလွန်တဲ့ပြစ်မှုတွေ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေကို ဖောက်ဖျက်ပြီးတော့ နိုင်ငံတကာပင်လယ်ပြင်မှာ ကျူးလွန်တဲ့ ပြစ်မှုတွေ စသည်ဖြင့် ပါဝင်ပါတယ်။

ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ တရားမမှုတွေမှာတော့ အဓိကအားဖြင့် ပင်လယ်ရေကြောင်း မှာ ကုန်စည်နဲ့ ခရီးသည်တွေ သယ်ယူပို့ဆောင်ရာမှာ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိတဲ့ ငွေကြေးနဲ့ ပစ္စည်းနစ်နာမှု (Suit in rem) များ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဒီနစ်နာမှုတွေမှာ သင်္ဘောချင်းတိုက်မိလို့ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအတွက် လျော်ကြေးနဲ့ နစ်နာကြေးရလို့မျှ သင်္ဘောဆွဲခရလို့မျှ သင်္ဘောရေကြောင်းပြုကိစ္စနဲ့ ရေကြောင်းပြခ အငြင်းပွားမှု၊ သင်္ဘောသားနဲ့ သင်္ဘောကို ဆယ်ယူကယ်တင်ပေးတဲ့အတွက် ရပိုင်ခွင့်နဲ့ ဆယ်ယူခတွေ ရလို့မျှ ပင်လယ်ပြင်မှာ စွန့်ပစ်ထားတဲ့ သင်္ဘောပျက်နဲ့ မျောပါနေတဲ့ ကုန်စည်တွေအတွက် ရပိုင်ခွင့်နဲ့ အခွင့်အရေးတွေ အငြင်းပွားမှု၊ သင်္ဘောနဲ့ ကုန်စည်များ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် အငြင်းပွားမှု၊ သင်္ဘောအပေါင် ကိစ္စ အငြင်းပွားမှု၊ သင်္ဘောနဲ့ ကုန်ပစ္စည်းတွေကို အပေါင်ထားပြီးချေးတဲ့ ခံဝန်ချုပ်ကို ဖောက်ဖျက်မှု၊ သင်္ဘောနဲ့ သင်္ဘောသားတွေအတွက် ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်းရမယ့် တာဝန်တွေ ပျက်ကွက်မှုနဲ့ ထောက်ပံ့ ပစ္စည်းတွေအတွက် အငြင်းပွားမှုစတဲ့ တရားမကြောင်းဆိုင်ရာအမှုများ ပါဝင်ကြပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒီပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ ပြစ်မှုနဲ့ တရားမမှု တွေဟာ မှတ်ပုံတင်ထားတဲ့ နိုင်ငံရဲ့အလံ လွှင့်ထူထားတဲ့ နိုင်ငံခြားသွားပင်လယ်ကူးသင်္ဘောတွေ နိုင်ငံတကာရေပြင်ကို ဖြတ်သန်းပြီး သယ်ယူပို့ဆောင်ရာမှာ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိတဲ့ အမှုအခင်းများ ဖြစ်ပါ တယ်။ အဲဒီသင်္ဘောဟာ အလံလွှင့်ထူထားတဲ့ နိုင်ငံရဲ့အချုပ်အခြာအာဏာနေရာဖြစ်လို့မို့ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာဥပဒေအရ အဲဒီလိုသတ်မှတ်ထားတဲ့အတွက် နိုင်ငံတကာမှာ ဒီအမှုတွေကို လက်အောက်ခံ တရားရုံးတွေမှာ စီရင်ပိုင်ခွင့် မပေးဘဲနဲ့ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် အမြင့်ဆုံးရှိတဲ့ တရားလွှတ်တော်နဲ့ တရား လွှတ်တော်ချုပ်တို့မှာပဲ ၎င်းတို့ရဲ့ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ အပ်နှင်းထားကြောင်း တွေ့ရှိရ ပါတယ်။

နိုင်ငံတကာ ဥပဒေများနည်းတူ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ အမှု စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာတွေကို နိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးမရမီ ကာလကနေပြီးတော့ နိုင်ငံတော်အေးချမ်း သာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီကာလအထိ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အမြင့်ဆုံးရှိတဲ့ တရား လွှတ်တော်၊ တရားရုံးချုပ်၊ ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖွဲ့တို့ကို ဥပဒေများ အပ်နှင်းခဲ့တာကို တွေ့ရှိရ ပါတယ်။ ၁၈၄၀ ပြည့်နှစ်၊ ကိုလိုနီပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ တရားရုံးအက်ဥပဒေ (The Colonial Admiralty Court Act, 1840, Sections 6,7 and 8) အရ အောက်မြန်မာနိုင်ငံ တရားရုံးချုပ် (Chief Court of Lower Burma)ကို အပ်နှင်းထားကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။ ၁၈၆၁ ခုနှစ်၊ ကိုလိုနီ ရေကြောင်း ဆိုင်ရာ တရားရုံးအက်ဥပဒေ (The Colonial Admiralty Court Act, 1861, Sections 5 and 35) အရ အောက်မြန်မာနိုင်ငံ တရားရုံးချုပ် (Chief Court of Lower Burma) ကို အပ်နှင်းထားပါတယ်။ ၁၈၉၀ ပြည့်နှစ်၊ ကိုလိုနီပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ တရားရုံးများအက်ဥပဒေ အရ ပြုလုပ်တဲ့ နည်းဥပဒေများနဲ့ အမိန့်ကြော်ငြာစာ (Rules Under Section 7 of The Colonial Courts of Admiralty Act, 1890, and Chief Courts Notifications No. 9(General), dated 1st September 1905, and No.5(General), dated 1st February 1911) အရ အောက်မြန်မာ နိုင်ငံတရားရုံးချုပ် (Chief Court of Lower Burma) ကို အပ်နှင်းထားပါတယ်။

လွတ်လပ်ရေးမရမီ ၁၉၂၂ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်မြို့တရားလွှတ်တော်ကို တည်ထောင် ဖွဲ့စည်းခဲ့တဲ့ ပဉ္စမမြောက် ဂျော့ဘုရင်ရဲ့ ၁၁-၁၁-၁၉၂၂ ရက်စွဲပါ စာချုပ်လွှာအပိုဒ် ၃၀ နဲ့ ၃၁ တို့အရ ရန်ကုန်မြို့မှာ

ရှိတဲ့ တရားလွှတ်တော် (High Court at Rangoon) ကို အပ်နှင်းထားကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးတဲ့နောက် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေနဲ့ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးအက်ဥပဒေ (Union Judiciary Act, 1948) ပုဒ်မ ၁၉ တို့အရ ဖွဲ့စည်းခဲ့တဲ့ တရားလွှတ်တော် (High Court) ကို အပ်နှင်းထားကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်ကစပြီး ၁၉၈၈ ခုနှစ်အထိ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကာလမှာ ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖွဲ့ဥပဒေအမှတ်၊ ၁၃/၇၄၊ ပုဒ်မ ၁၆(က) အရ ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖွဲ့ကို အပ်နှင်းထားကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလကစပြီး ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် မပေါ်ပေါက်မီကာလအထိ ကျွန်တော်တို့ န.ဝ.တနဲ့ န.ယ.က ကာလတို့မှာ တရားစီရင်ရေးဥပဒေအမှတ်၊ ၂/၈၈၊ ပုဒ်မ ၄(ဈ)နဲ့ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ တရားစီရင်ရေးဥပဒေအမှတ်၊ ၅/၂၀၀၀၊ ပုဒ်မ ၅(ဈ) တို့အရ တရားရုံးချုပ်ကို အပ်နှင်းထားကြောင်း တွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးဥပဒေအမှတ်၊ ၂၀/၂၀၁၀ မှာ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာအမှုစီရင်ပိုင်ခွင့် (Admiralty or Maritime Jurisdiction) နဲ့ စပ်လျဉ်းပြီးတော့ အတိအလင်း မပါရှိဘဲနဲ့ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ ပြစ်မှုနဲ့သာ စပ်လျဉ်းပြီးတော့ ပုဒ်မ ၁၁(ဃ)မှာ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်၌သာ ပင်လယ်ဓားပြမှုတွေ၊ နိုင်ငံတကာပင်လယ်ပြင် ဒါမှမဟုတ် ကောင်းကင်ယံမှာ ကျူးလွန်တဲ့ ပြစ်မှုတွေ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ဖောက်ဖျက်ပြီးတော့ မြေပြင် သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာပင်လယ်ပြင် သို့မဟုတ် ကောင်းကင်ယံမှာ ကျူးလွန်တဲ့ ပြစ်မှုတို့သာ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိတယ်လို့ ပြဋ္ဌာန်းထားတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ ပင်လယ်ရေကြောင်းမှာ ဖြစ်ပွားတဲ့ တရားမမှုသဘော (Civil nature) ဖြစ်တဲ့ ငွေကြေးနဲ့ ပစ္စည်းနှစ်နာမှု (Suit in rem) တွေအတွက် ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ တရားမမှုစီရင်ပိုင်ခွင့် (Admiralty or Maritime Jurisdiction)တွေ မပါရှိပါဘူး။ ဒါ့အပြင် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်ဟာ ယခုအချိန်အထိ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ တရားမမှုစီရင်ပိုင်ခွင့်နဲ့စပ်လျဉ်းပြီး အပ်နှင်းထားခြင်း မရှိသေးတဲ့အတွက် ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ တရားမမှုတွေကို ဘယ်တရားရုံးမှာ တရားစွဲဆိုရမယ်ဆိုတဲ့ ဥပဒေရေးရာ အငြင်းပွားမှုများ ပေါ်ပေါက်လေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။

ဥပမာအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ လွန်ခဲ့တဲ့ (၃)နှစ်လောက်က ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်း၊ ဆိပ်ခံတံတားပေါ်မှာရှိတဲ့ Crane စက်ပစ္စည်းကို စင်ကာပူအလံလွှင့်ထူထားတဲ့ သင်္ဘောရဲ့ Crane နဲ့ တိုက်မိပြီးတော့ ဆိပ်ခံတံတားပေါ်က Crane ပျက်စီးသွားဖူးပါတယ်။ အဲဒီမှာ လျော်ကြေးတောင်းတဲ့အခါမှာ လျော်ကြေးပမာဏနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ အငြင်းပွားမှု ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကတောင်းတဲ့ လျော်ကြေးကို မပေးတဲ့အတွက် စင်ကာပူ သင်္ဘောကပ္ပတိန်ကို တရားစွဲပါတယ်။ စင်ကာပူအလံ လွှင့်ထူထားတဲ့ အတွက် မြန်မာ့ပင်လယ်ပြင် ဖြစ်ပေမယ့်လို့ ဒီ (Maritime) နဲ့ပဲ ကျွန်တော်တို့က စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိပါတယ်။ အရင်ကလည်း ဒီလိုစီရင်ခဲ့တဲ့ သာကေတွေလည်း ရှိပါတယ်။ အခုအခါမှာ ဒီအာဏာ အပ်နှင်း မထားတဲ့အတွက် စီရင်လို့ ဒါမရနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့လို့ ရန်ကုန်တိုင်း တရားလွှတ်တော်မှာ သွားပြီး တရားစွဲတဲ့အခါ ဒီအာဏာ အပ်နှင်းမထားတဲ့အတွက် စီရင်ပိုင်ခွင့် မရှိပါဘူး ဆိုပြီးတော့ တစ်ဖက် ကလည်း ကန့်ကွက်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတော့ စီရင်မယ်ဆိုရင် ဥပဒေအထောက်အထား မေးတော့လည်း မပြနိုင်ဘူးလို့ ကျွန်တော်တို့ လေ့လာသိရှိရပါတယ်။

အလားတူ နောက်တစ်ခုက ကိုရီးယားသင်္ဘောကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်လောက်က ကိုရီးယားအလံ လွှင့်ထူထားတဲ့ Enterprise သင်္ဘော၊ သစ်လုံးတန်ချိန် (၃၀၀၀)လောက်နဲ့ မနက်(၃) နာရီလောက်မှာ ရန်ကုန်မြစ်ကနေပြီး ပင်လယ်ပြင်အထွက်မှာ ငါးဖမ်းသင်္ဘောတစ်စင်းနဲ့ ဝင်တိုက်မိ ပါတယ်။ ငါးဖမ်းသင်္ဘော ဆိုပေမယ့်လို့ သူကခပ်သေးသေးဖြစ်ပါတယ်။ တရုတ်-မြန်မာ ဖက်စပ်လို့ လည်း သိရပါတယ်။ အဲဒီမှာ မြုပ်သွားပြီးတော့ သင်္ဘောသားတွေ သေပါတယ်။ ဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကိုရီးယားသင်္ဘော အန္တိယဘက်ထွက်ပြီး၊ အန္တိယကတစ်ခါ ဆက်ထွက်ပြီးနဲ့ ဒီ သေတဲ့ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တရားစွဲဆိုဖို့အတွက် ဒီမှာ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ မရှိတဲ့အတွက် ကိုရီးယားမှာ စွဲရတဲ့ အနေအထားမျိုး သွားပြီးတော့ တွေ့နေရပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတော်မှာ တရားစီရင်ရေး သမိုင်းကြောင်းမှာ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို အထက်မှာ ဖော်ပြတဲ့ အမြင့်ဆုံးအာဏာပိုင်တရားရုံးတွေမှာ အပ်နှင်းထားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဒီဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေဇယား(၁)၊ အပုဒ်(၁၁)၊ တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍ အပိုဒ်(ည)မှာ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင် ရာစီရင်ပိုင်ခွင့် ပါခဲ့သော်လည်း ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဒီပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေမှာ အဲဒီပြစ်မှုနဲ့ ဆိုင်တာပဲပါပြီးတော့ တရားမမှုနဲ့ဆိုင်တာ မပါတဲ့သဘောကို တွေ့ရပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ အမှုတွေမှာ မြန်မာ့ရေပြင်နဲ့သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတကာရေကြောင်းနဲ့သော်လည်းကောင်း ဆက်စပ်ပြီးတော့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာရေကြောင်း အဖွဲ့ချုပ် (International Maritime Organization, IMO)က အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းတဲ့ ကွန်ဗင်းရှင်း အများအပြားနဲ့ သက်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းနဲ့အညီ စစ်ဆေးစီရင်ရမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ပြည်ထောင်စုတရား လွှတ်တော်ချုပ်ကို ဒီ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းနိုင်ဖို့အတွက် ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး ဥပဒေ အမှတ်၊ ၂၀/၂၀၁၀ ကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်သင့်တယ်လို့ သဘောရရှိပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ပင်လယ် ရေကြောင်းဆိုင်ရာ တရားမမှုစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီးတော့ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ ပြစ်မှု စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ၊ ဒီပြစ်မှုစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာအပ်နှင်းထားတဲ့ တရားလွှတ်တော်ချုပ်ကိုပဲ အပ်နှင်းနိုင်ဖို့အတွက် ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး ဥပဒေအမှတ်၊ ၂၀/၂၀၁၀ ကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရေးဆွဲနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုတရား လွှတ်တော်ချုပ်ကို တိုက်တွန်းပါ ကြောင်း နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနဲ့ ဥပဒေရေးရာကော်မရှင်ကိုယ်စား အဆိုကို တင်သွင်းအပ်ပါတယ်။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၀း၃၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အဆိုကိုထောက်ခံမယ့်သူ ရှိပါက ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀း၃၂။

ဦးကံညွန့်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)။ ။ လေးစားရပါသော

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်မောင်အေး၊ တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်၊ (အဖွဲ့ဝင်၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဥပဒေရေးရာကော်မရှင်) ရဲ့ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ အမှုစီရင် ပိုင်ခွင့် (Admiralty or Maritime Jurisdiction) အာဏာအပ်နှင်းနိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုတရား စီရင်ရေး ဥပဒေကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်နိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်အား တိုက်တွန်း

ကြောင်းအဆိုကို စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅) အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ကျွန်တော် ဦးကံညွန့် မှ ထောက်ခံအပ်ပါတယ်။

အချိန် ၁၀:၃၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဗိုလ်မှူးချုပ် ခင်မောင်အေး တင်သွင်းတဲ့အဆိုကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ထောက်ခံသွားပါတယ်။ အဆိုမှာ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ အမှုစီရင်ပိုင်ခွင့် (Admiralty or Maritime Jurisdiction) အာဏာအပ်နှင်းနိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးဥပဒေကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်နိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်အား တိုက်တွန်းကြောင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးရန် သင့်၊ မသင့် လွှတ်တော်ရဲ့ ဆန္ဒရယူပါမယ်။

အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ သဘောမတူတဲ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ရှိပါသလား ခင်ဗျား။

[သဘောမတူသူ မရှိပါ။]

အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ သဘောမတူတဲ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် မရှိတဲ့အတွက် ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်မောင်အေး ရဲ့ အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးရန် လွှတ်တော်က သဘောတူကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်မောင်အေး တင်သွင်းတဲ့အဆိုကို ဆွေးနွေးမယ့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များရှိပါက အစည်းအဝေး ရပ်နားတဲ့အခါ အမျိုးသားလွှတ်တော်ရုံး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ အမည်စာရင်း ပေးပို့ကြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဦးမျိုးမြင့်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)၏ မြန်မာနိုင်ငံ မိုးရာသီ ရေကြီးပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှုများလေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း (Flood Damage Analysis) နှင့် ထိခိုက်မှု သက်သာ လျော့နည်းစေရန် ကုစားနိုင်မည့် အစီအမံများ (Mitigation Measures) ဖြင့် ပြည်သူများ ရေရှည် အကျိုးခံစားနိုင်ရေး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုတင်သွင်းခြင်းနှင့် လက်ခံဆွေးနွေးရန် သင့်၊ မသင့်အဆုံးအဖြတ်ရယူခြင်း

အချိန် ၁၀:၃၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၁၀)ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ ဦးမျိုးမြင့် က မြန်မာနိုင်ငံမိုးရာသီ ရေကြီး ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း (Flood Damage Analysis) နှင့် ထိခိုက်မှု သက်သာ လျော့နည်းစေရန် ကုစားနိုင်မည့် အစီအမံများ (Mitigation Measures) ဖြင့် ပြည်သူများ ရေရှည် အကျိုးခံစားနိုင်ရေး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားရန်နှင့်ပတ်သက်တဲ့ အဆိုတစ်ရပ် တင်သွင်းလိုကြောင်း အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့ထားပါတယ်။

ဦးမျိုးမြင့် အဆိုတင်သွင်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၃၄။

ဦးမျိုးမြင့်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့တကွ ပြည်ထောင်စုဒုတိယဝန်ကြီး၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာရွှင်လန်းကြပါစေကြောင်း ဦးစွာနှုတ်ခွန်းဆက်သ အပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးမျိုးမြင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံမိုးရာသီ ရေကြီးပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှုများ လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း (Flood Damage Analysis)နှင့် ထိခိုက်မှု သက်သာလျော့နည်း စေရန် ကုစားနိုင်မည့် အစီအမံများ (Mitigation Measures)ဖြင့် ပြည်သူများ ရေရှည်အကျိုးခံစား နိုင်ရေး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းသည့် အဆိုကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် တင်သွင်းဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်းများ သုံးစွဲခွင့်ပြုပါရန်နဲ့ တင်သွင်းအဆိုမှာ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာနဲ့ သက်ဆိုင် ကျယ်ပြန့်နေပါ၍ ကန့်သတ်ချိန်ထက် အနည်းငယ် ကျော်လွန်သွားပါက ခွင့်ပြုပေးပါရန်လည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးအား ကြိုတင်ပန်ကြားအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ မိုးရာသီရေကြီးမှုများဟာ နိုင်ငံတကာပညာရှင် များက လက်ခံသတ်မှတ်ထားကြတဲ့ ရေအရင်းအမြစ်များ (Water Resources) နဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ အတွက် မြေပေါ်၊ မြေအောက်၊ ရေအရင်းအမြစ်၊ ရေသယံဇာတနဲ့ ဇစ်မြစ်များကို တင်ပြလိုပါတယ်။ ရေအရင်းအမြစ်မှာ ရေငွေ့ပါတဲ့ မိုးတိမ်များမှ ထုတ်လုပ်ပေးတဲ့ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ (Ocean)၊ မိုးတိမ်များ၊ မိုးရေ(Rain Water)၊ ဆီးနှင်း(Snow Fall)၊ ရေခဲပြင်များ(Ice-bergs)၊ ကုန်းမြေပေါ်ရှိ မြစ်ချောင်းအင်းအိုင်များ (Surface Water)နှင့် မြေအောက်ရေ (Ground Water) တို့ အသီးသီး ပါဝင်ကြပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကချင်ပြည်နယ်၊ ပူတာအိုဒေသ၊ ချင်းပြည်နယ် မြောက်ဖျားဒေသ တို့မှာ တည်ရှိတဲ့ ဆီးနှင်းနဲ့ ရေခဲတောင်တွေ အပါအဝင် ရေအရင်းအမြစ်၊ ရေသယံဇာတများ စုံလင်လှ ပါတယ်။ ၎င်းရေအရင်းအမြစ်တွေဟာ ဇလဗေဒရေသံသရာ (Hydrologic Cycle) အဖြစ် လည်ပတ် နေလျက်ရှိပြီးတော့ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ရေအိုးကြီး (Global Water Pot) လို့ တင်စားခေါ်ဝေါ်ကြ ပါတယ်။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ရေသံသရာ၊ ရေ အရင်းအမြစ်များ (Water Resources by Hydrologic Cycle) လည်ပတ် ရရှိနိုင်မှုကို ဇယား(၁)၊ Slide-1, Slide-1 (A) တို့နဲ့ ဖော်ပြလိုပါတယ်။

တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ရေသံသရာ၊ ရေအရင်းအမြစ်များကတော့(၁) မြေပေါ် ကျရောက်ရေ၊ (၂) မြေအောက်ရေ၊ (၃) မြစ်ချောင်းများမှ ပင်လယ်တွင်းသို့ စီးဆင်းရေ၊ (၄) အင်းအိုင်ရေကန်များမှ အငွေ့ပျံ့ရေ၊ (၅) မြေဆီလွှာနဲ့ သစ်ပင်များမှ အငွေ့ပျံ့ အသက်ရှူနှုန်း၊ (၆) ပင်လယ်မှ မြေပြင်သို့ သယ်ဆောင်ရေငွေ့၊ (၇) ပင်လယ်ဆားငန်ရေမှ အငွေ့ပျံ့ရေ၊ (၈) ပင်လယ် ရေပြင်ပေါ်သို့ တိုက်ရိုက်ကျရောက်ရေ၊ စုစုပေါင်း(၁၂၅၂၆၀၀) ကုဗမီလီမီတာသန်း ရှိတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခု Slide-1(A)မှာ ပြထားတဲ့ ပုံကတော့ ရေသံသရာလည်ပုံမှာ သူ့အဆင့်ဆင့် ခုနက ကျွန်တော်တင်ပြခဲ့တဲ့ အခြေအနေမျိုးဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ တဖန်ဇယား(၂) Slide-2, Slide-2(A) တို့ဖြင့်လည်း ကမ္ဘာ့လူသားများနှင့် သက်ရှိသတ္တဝါများ

အသုံးပြုနိုင်တဲ့ ရေချို့နဲ့ အသုံးမပြုနိုင်တဲ့ ရေငန်ထုထည်ပမာဏ တို့ကိုလည်း ဖော်ပြလိုပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ရေသယံဇာတ ရေချို့၊ ရေငန် ရရှိနိုင်မှုဟာ (၁)အနေနဲ့ ရရှိနိုင်တဲ့ ရေချို့ စုစုပေါင်း (Total Fresh Water) ဟာ (၃၅) ကုဗကီလိုမီတာသန်းရှိပြီးတော့ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် (၂.၅)ရာခိုင်နှုန်း ရှိပါတယ်။ အသုံးမပြုနိုင်တဲ့ (၃)ပင်လယ်ဆားငန်ရေကတော့ (Salt Water) (၁၃၅၀)ကုဗ ကီလိုမီတာသန်း ရှိပြီးတော့ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် (၉၇.၅)ရာခိုင်နှုန်းရှိကြောင်းကို တွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ Slide-2(A)မှာဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ ဒါကမ္ဘာ့ရေချို့နဲ့ ရေငန်ဖြစ်ပေါ်နေမှုတို့ကို ကျွန်တော် နှိုင်းယှဉ် ပြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ (၂.၅) လူတို့အသုံးပြုနိုင်မယ့် ရေချို့မှာလည်း ထပ်ခွဲရင် ဘယ်ဘက်အောက်ထောင့် က ကျွန်တော် စက်ဝိုင်းအသေးနဲ့ ဖော်ပြထားတာကတော့ အင်းအိုင်၊ မြစ်၊ ချောင်းများကနေပြီးရတဲ့ ရေချို့ဟာ (၀.၄)ရာခိုင်နှုန်းပဲရှိပြီးတော့ မြေအောက်ရေကရတဲ့ ရေချို့ဟာ (၃၀.၁)ရာခိုင်နှုန်းရှိပါတယ်။ တစ်ခါ ရေချို့ဖြစ်သော်လည်းပဲ ဝင်ရိုးစွန်းတန်းများ၊ ရေခဲပြင်များက ထုတ်လုပ်သုံးစွဲလို့ မရနိုင်တဲ့ ရေချို့ဟာ (၆၉.၃)ရာခိုင်နှုန်းရှိတာကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ရေအရင်းအမြစ် ပေါကြွယ်ဝတာကိုလည်း ကမ္ဘာနဲ့အဝန်း မြစ်၊ ချောင်းများ၊ အာရှတိုက်ရဲ့ မြစ်၊ ချောင်းများ၊ အာဆီယံ နိုင်ငံများရှိ မြစ်၊ ချောင်းများ စသည့်တို့ရဲ့ စီးဆင်းရေ ထုထည်ပမာဏနဲ့ Slide-3 တို့ပါအတိုင်းလည်း နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြထားချက်ကို သိရှိနိုင်ပါတယ်။ (၁) ကမ္ဘာ့ မြစ်၊ ချောင်းများအားလုံး စီးဆင်းရေ (၂) အာရှတိုက် မြစ်၊ ချောင်းများ စီးဆင်းရေ၊ (၃) အာဆီယံနိုင်ငံများအတွင်း စီးဆင်းရေ၊ (၄) မြန်မာ နိုင်ငံအတွင်း စီးဆင်းရေ စုစုပေါင်း (၆၇.၃x၁၀) ခြောက်ထပ်ကိန်း ကုဗမီတာသန်းရှိကြောင်းကို တွေ့ရှိ ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ မိုးရာသီ ရေကြီး၊ ရေလွှမ်းမိုးမှုများနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး မြစ်၊ ချောင်းများရဲ့ မြစ်ဝှမ်းအလိုက် (River Basin-wise)၊ ရေဆင်းဧရိယာများ (Catchment Areas) များမှ နှစ်စဉ်ရေစီးဆင်းထုထည်ပမာဏ (Annual Inflow) တို့ကိုလည်း ဇယား(၄)၊ Slide-4, Slide-4(A) တို့နဲ့ ဖော်ပြလိုပါတယ်။ ဒီ Slide-4 မှာ ကြည့်လို့ရှိရင် ချင်းတွင်းမြစ်၊ ဧရာဝတီမြစ်၊ ချင်းတွင်း ဆုံတဲ့အထိ ဧရာဝတီမြစ်၊ ချင်းတွင်းနဲ့ပေါင်းဆုံတဲ့ ပင်လယ်ဝအထိ စစ်တောင်းမြစ်၊ ပဲခူးမြစ်၊ ဘီးလင်းမြစ်နဲ့ အခြား ရခိုင်ပြည်နယ်မြစ်များ၊ တနင်္သာရီမြစ်များ၊ (၉) သံလွင်မြစ် မြန်မာနိုင်ငံ နယ်နိမိတ်၌ ရှိတဲ့ဥစ္စာ၊ (၁၀) မဲခေါင်မြစ် မြန်မာနိုင်ငံနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိတဲ့အပိုင်း၊ စုစုပေါင်းဆိုလို့ ရှိရင် ရေဆင်းဧရိယာဟာ (၂၈၄၈၀၀) ရှိပြီးတော့ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ စီးဆင်းရေဟာဆိုရင် (၈၇၇.၃၅)သန်းဧကပေ ရှိပါတယ်။ Slide-4, (A)မှာဆိုလို့ရှိရင် မြစ်ဝှမ်းကြီးများအလိုက် ကျွန်တော် စောစောကတင်ပြခဲ့တဲ့ အမှတ်စဉ်(၁၀)ထိ အောင်ရှိတဲ့ (Basin-wise) ဒါရေစီးဆင်းမှု အခြေအနေကို တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အစိမ်းရောင် ကတော့ ဒါ ချင်းတွင်းမြစ်ဝှမ်းမှာ ရရှိတဲ့ စီးဆင်းတဲ့ရေတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အဝါရောင်ကတော့ ချင်းတွင်းမြစ်နဲ့ ဆုံတဲ့အထိ ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းအောက် ဆက်သွားပြီးတော့ အစိမ်းနုရောင်က ဧရာဝတီ မြစ်ဝှမ်း၊ ချင်းတွင်းမြစ်နဲ့ ဆုံတဲ့အထိ ပင်လယ်ဝအထိ၊ လက်ဝဲဘက် အပြာရောင်ကတော့ ရခိုင်မြစ်ဝှမ်း များဒေသ ဖြစ်ပြီးတော့ လက်ယာဘက်က အရောင်တွေကတော့ ကျွန်တော်တို့ ရှမ်းပြည်နယ်၊ မဲခေါင် မြစ်ဝှမ်း မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိတဲ့ဟာရယ်၊ ဘီးလင်းမြစ်များရယ် နောက် ကျွန်တော်တို့ ပဲခူးမြစ်ဝှမ်း ဒေသရယ်၊ စစ်တောင်းမြစ်ဝှမ်းဒေသများ၊ အောက်ဆုံးကတော့ တနင်္သာရီမြစ်ဝှမ်းဒေသများမှ ကျွန်တော်တို့ စုစုပေါင်း စီးဆင်းတဲ့ ရေပမာဏ(၈၇၇.၃၅)သန်းဧကပေကို ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားရပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အခုလို ရှေ့ပိုင်းမှာ ရေနဲ့ပတ်သက်ပြီး အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို ဖော်ပြရှင်းလင်းနေတာဟာ ကျွန်တော့်အဆိုနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့အတွက် သုံးသပ် ဆွေးနွေးနိုင်ကြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာမှာ နှစ်စဉ်အချိန်အခါအရ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် ဖြစ်စေ၊ အချိန်အခါ မဟုတ်ဘဲ ထူးခြားဖြစ်စဉ်အရ ဖြစ်စေ၊ အတိုင်းအဆမရှိ ရေကြီးရေလွှမ်းမိုးမှုဟာ ယနေ့ လူသားများရဲ့ လူနေမှုဘဝ တည်ငြိမ်မှုကို ခြိမ်းခြောက်လျက် ရှိနေပါတယ်။ လယ်ယာမြေများ၊ စိုက်ပျိုးသီးနှံများ အခြေခံ အဆောက်အအုံများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖျက်ဆီးမှုကြောင့် ထိခိုက်နစ်နာဆုံးရှုံးမှုများ နှစ်စဉ်လျော့ကျသွားသည် မရှိဘဲ တိုး၍သာ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိတာ တွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ၁၉၉၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၈ ခုနှစ်အတွင်း ကမ္ဘာ့တိုက်ကြီးအသီးသီးမှာ ရေကြီး၊ ရေလွှမ်းမိုးမှုကြောင့် ဒေသ အလိုက် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု တန်ဖိုးများကို Slide-5 ဖြင့် တင်ပြထားပါတယ်။ ဒီ Slide-5 မှာ ကြည့်လို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အာရှတိုက်ဟာဆိုလို့ရှိရင် ဆုံးရှုံးမှုတန်ဖိုးဟာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ(၈၀.၅)ဘီလီယံ၊ ဥရောပတိုက်ဟာ (၆၂.၈)ဘီလီယံ၊ အမေရိကန်တိုက်ဟာဆိုရင် (၁၇.၁)ဘီလီယံနဲ့ အာဖရိကတိုက်ဟာ ဆိုလို့ရှိရင် (၂.၆)ဘီလီယံ၊ ပင်လယ်ရပ်ခြားနိုင်ငံများကတော့ (၂.၅)ဘီလီယံရှိတာကို တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ၁၉၉၇ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၇ ခုနှစ်အတွင်း ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးမှာ ထူးခြား၊ ထူးကဲရေကြီးမှု အကြိမ်ပေါင်း Number of flood worldwide နှစ်စဉ်ရေကြီးမြင့်တက်မှုကိုလည်း Slide-6 နဲ့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ်မှာ ရေကြီးမှုအကြိမ်ပေါင်း၊ ထူးခြားတဲ့ရေကြီးမှုအကြိမ်ပေါင်း (၉၅)ခုက နေပြီးတော့ ၂၀၀၅ နဲ့ ၂၀၀၇ ကြားမှာ ဆိုလို့ရှိရင် အမြင့်ဆုံးရေကြီးမှုအကြိမ်ပေါင်း (၂၂၇)ကြိမ်အထိ မြင့်တက်လာခဲ့တဲ့ Trend ကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရှိနိုင်ကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ယခုနှစ်မိုးရာသီမှာ မြန်မာနိုင်ငံဒေသအနှံ့ စံချိန်တင် မိုးရက်ဆက် အချိန်ကြာမြင့်စွာ ရွာသွန်းမှုကြောင့် ရေကြီးရေလျှံလို့ လယ်မြေများ ရေနစ်မြုပ်ပျက်စီးခြင်း၊ ရထားလမ်း၊ မော်တော်ကားလမ်းများ ရေနစ်မြုပ်ပြီး တံတားများ၊ လမ်းအဆောက်အအုံများ စသည်တို့ ရေတိုက်စားခံရ၍ ပျက်စီးခြင်း၊ တောင်ကျချောင်းရေ ဒလဟောစီးဆင်းမျောပါမှုကြောင့် အသက်၊ အိုးအိမ် ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း၊ ဒေသတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ကူးလူးသွားလာဆက်သွယ်ရေး ပြတ်တောက်ခြင်း၊ တောင်ပေါ်ဒေသများမှာ တောင်ပြိုလျှောဆင်းခြင်း (Land slide) စသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါတယ်။ အဖက်ဖက်မှ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနစ်နာခဲ့ရပြီး ပြည်သူများရဲ့ စိတ်ဓာတ်ရေးရာ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုဖော်ပြပါ ဇယား(၅)၊ Slide-7၊ 7(A)၊ 7(B)၊ 7(C)တို့မှာ ၂၀၀၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၃ ခုနှစ် များအတွင်း မိုးရာသီ ရေကြီး၊ ရေလွှမ်း ခံရမှုကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်နဲ့ တိုင်းဒေသကြီးများအတွင်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ (Flood Damages)နှင့် ဆက်စပ် အချက်အလက် အချို့ကိုလည်း ဖော်ပြ ထားပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အသေးစိတ်ကိုတော့ အချိန် ဝေးညှာသောအားဖြင့် ဖတ်ကြားတင်သွင်း ခြင်း မပြုတော့ပါဘူး။ Slide-7(A)၊ 7(B)၊ 7(C) ပြထားပါတယ်။ တစ်ဆက်တည်းလည်း စိတ်ဝင်စား ဖွယ်ရာကောင်းတဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ရေမှ ဂေါ်ဝိန်ရေမှတ်စခန်း မန္တလေးရဲ့ ၁၉၉၃ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် အထိ (၁၈)နှစ်အတွက် နှစ်ရှည်မှတ်တမ်းကိုလည်း Slide-8၊ 8(A) တို့နဲ့ တင်ပြလိုပါတယ်။ Slide-8 -(A)မှာ၊ Slide-8 နဲ့ 8(A) တို့မှာ ကြည့်လို့ရှိရင် စိုးရိမ် ရေမှတ်(၂၂၇.၀)အထက် (၇)ကြိမ်ကျရောက်ခဲ့ ပြီးတော့ အန္တရာယ်ရေမှတ်(၂၂၉.၉)အထက်ကို (၄)နှစ်ကျရောက်ခဲ့တဲ့အတွက် အမြင့်ဆုံးဟာ ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှာ (၂၃၁.၆)အထိအောင် တက်ခဲ့တဲ့အတွက်

ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ ရေစီးဆင်းမှုဟာ မည်မျှများပြား ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒါ ကြီးမားတယ်ဆိုတာကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ယခုနှစ် မိုးရာသီမှာ မြန်မာနိုင်ငံဒေသအနှံ့ မိုးပိုမိုရွာသွန်းခဲ့လို့ ရေကြီး နစ်မြုပ်မှုများ အများအပြား ကြုံတွေ့ခဲ့ကြရပါတယ်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၃ ခုနှစ်များအတွင်း ဒါဟာ ရက်တူ ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှ အောက်တိုဘာ ၁၅ ရက်အထိ မိုးရွာသွန်းမှု မိုးရေချိန်များကိုလည်း Slide-9၊ Slide-9(A) တို့ဖြင့် ကျွန်တော်တင်ပြလိုပါတယ်။ ဒေသအလိုက် ယခင်နှစ်ကထက် ယခုနှစ် မိုးရွာသွန်းမှုဟာ သိသာထူးခြားစွာ တိုးတက်များပြားလာတာကို တွေ့ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကရင် ပြည်နယ်၊ ဖားအုံမှာဆိုလို့ရှိရင် (၁၉၁.၇၇)လက်မအထိအောင် ရွာပြီးတော့ (၁၇.၆၄)အထိအောင် ပိုမိုရွာသွန်းခဲ့ပြီးတော့၊ ကလေးဟာဆို (၂၅.၆၃)လက်မအထိ ပိုမိုရွာသွန်းခဲ့ပါတယ်။ ရေးမြို့ဟာ (၂၅.၄၇)လက်မအထိ ပိုမိုရွာသွန်းခဲ့တာကို တွေ့ရှိကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကန့်ဘလူ၊ ကျောက်ဆည် မြို့များ မှာတော့ (၁၅)လက်မအထက် ကွာခြားရွာသွန်းခဲ့တာကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဒီနှစ်မိုးရေချိန်ဟာ မည်မျှ များပြားတယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ ခန့်မှန်းနိုင်ကြပါတယ်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ် မိုးရာသီအတွင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံဒေသအနှံ့အပြားမှာ ရေကြီးမှုများ ကြုံတွေ့ခဲ့ရလို့ နိုင်ငံတော်ဒုတိယသမ္မတနဲ့ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးများ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနဲ့ လွှတ်တော်ရေးရာကော်မတီတို့မှ တာဝန်ရှိသူ များသည်လည်း ရေကြီးမှု၊ ရေလွှမ်းမှု ထိခိုက်ကြရတဲ့ ပြည်နယ်နဲ့ တိုင်းဒေသကြီးများသို့ ကွင်းဆင်း ပြီးနောက် ကယ်ဆယ်ရေးပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ကူညီခဲ့တာဟာ အင်မတန်မှ မွန်မြတ် ကောင်းမွန်တဲ့ စေတနာဖြစ်တဲ့အပြင် နိုင်ငံတော်အနေနဲ့ရော၊ လွှတ်တော်အနေနဲ့ပါ မြန်ဆန်ထိရောက်စွာ အရေးယူ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ပေးတာကို အလွန်ကျေးဇူးတင်ရှိထိုက်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ရေကြီးမှုထိခိုက် ခံစားနေရတဲ့ ပြည်သူများရဲ့စိတ်ဓာတ်ကို မြှင့်တင်ပေးရာ ရောက်လို့ပါပဲ။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ နှစ်စဉ်လိုပဲ မိုးရာသီ(၄)၊ (၅)လ အတွင်း ရေကြီး၊ ရေလွှမ်းမိုးမှုကြောင့် လယ်ယာမြေများ၊ လူနေအိမ်ခြေများ အပါအဝင် အခြေခံ အဆောက်အအုံများ ထိခိုက်နစ်နာ ဆုံးရှုံးမှုများအတွက် ဒေသတစ်ခုစ၊ နှစ်ခုစတို့ကို တွေ့ရင် ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မပြေလည်နိုင် ဟု သုံးသပ်လိုပါတယ်။ ဖြေရှင်းလျက်ရှိနေမှုများဟာ ရေတိုစီမံချက် အရ ချက်ခြင်းတုံ့ပြန်ခြင်း (Quick Response) လို့သာ သတ်မှတ်လိုပါတယ်။ ဒေသတစ်ခုရဲ့ ရေကြီး၊ ရေလွှမ်းမိုးမှု ကာကွယ်လုပ်ငန်းများအတွက် စီမံကိန်းစနစ် (Project formulation) ချမှတ်ခြင်း၊ အသေးစိတ် ဒီဇိုင်းပုံစံ ရေးဆွဲပြုစုခြင်း၊ တည်ဆောက်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက် ဇလဗေဒစံနှုန်းများ (Hydrological Criterion and standards) သတ်မှတ်ထားရှိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အသေးစိတ်များ ကျွန်တော်ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း မပြုတော့ပါဘူး။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ရေကြီး၊ ရေလွှမ်းမိုးမှုမြုပ်ရခြင်းနဲ့ ဆက်စပ်ပြီးတော့ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှု လျော့နည်းသက်သာစေနိုင်မှုများ (Mitigation Measures)၊ ကာကွယ်မှုအစီအမံများ(Protection Measures) တို့ကို ပီပြင်စွာ လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု၊ ဘဏ္ဍာငွေကြေး ပံ့ပိုးရရှိရန်သာ လိုအပ် အရေးကြီးတယ်ဆိုတာ သုံးသပ်လိုပါတယ်။ အခုလို လယ်ယာမြေများ၊ မြို့ရွာလူနေအိမ်ခြေများ ထိခိုက် ပျက်စီးစေတဲ့ ထူးကဲရေကြီးမှုများရှိလာပါက အဆိုပါရေကြီးမှုနဲ့ ဆက်နွှယ်ဖြစ်ပေါ်တဲ့ အချက်အလက်များ ပါဝင်တဲ့ စူးစမ်းလေ့လာမှုများ (Comprehensive study) ကို ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ရန် အရေးကြီး

တယ်ဆိုတာ ဆွေးနွေးလိုပါတယ်။ ဥပမာအနေနဲ့ တင်ပြရလျှင် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးရှိ အင်္ဂပူ ငါးသိုင်းချောင်း၊ လေးမျက်နှာ စသည့် ဒေသများမှာ ငဝန်မြစ်ရေကြီးမှု ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့အပေါ် ယင်းဒေသတစ်ဝိုက်ရှိ မြစ်ချောင်းများကိုသာ စဉ်းစားပြီး ဖြေရှင်းရုံနဲ့ မရနိုင်ပါ။ ရေကြီးမှုလျော့နည်း ပျောက်ကွယ်သွားရန် လုပ်ကိုင်နိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ အဆိုပါ ဒေသရှိ မြစ်ချောင်းများအတွင်း ရေကြီး၊ ရေလွှမ်းမှု ဖြစ်စေတဲ့ စီးဆင်းရေ စတင်မြစ်ဖျားခံတဲ့ ချင်းတွင်း၊ ဧရာဝတီမြစ် မြောက်ဘက်အစွန် မေခ၊ မလိခနဲ့ တရုတ်နိုင်ငံအတွင်းမှ စတင်စီးဆင်းလာတဲ့ မြစ်၊ ချောင်းများကိုပါ လေ့လာရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင်လည်း ဧရာဝတီမြစ်ကြီးရဲ့ အရှေ့ဘက်ကမ်း၊ အနောက်ဘက်ကမ်းတို့မှ စီးဆင်းလျက်ရှိကြတဲ့ အဓိကမြစ်လက်တက်များ (Major tributaries) သာမက ရခိုင်ရိုးမဘက်က စီးဆင်းလာတဲ့ မြစ်ချောင်းများကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုပါမယ်။ ထိုနည်းတူစွာ လက်ရှိ ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ အရှေ့၊ အနောက်ဘက်ကမ်းများမှ စီးဝင်လာတဲ့ ချောင်းများပေါ်မှာ တည်ဆောက်ပြီးစီးထားတဲ့ ရေလွှဲ ဆည်များ၊ ရေလျှောင်တံကြီး/ငယ်များ၊ သဘာဝရေဝေ ရေလဲ သစ်တောကြီးများ၊ တောင်တန်းကြီးများ အပြင် တောင်ဘက်အစွန် ပင်လယ်အထိ စီးဝင်ပြီး နောက် ပင်လယ်ဒီရေ တုံ့ပြန်မှု (Tidal Effect) စသည်တို့ကိုပါ စဉ်းစားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ ရေကြီး၊ ရေလှုံ့မှု ကာကွယ်ရေး၊ လယ်မြေသစ်များ ပေါ်ထွက်လာရေး၊ ပင်လယ် ဆားငန်ရေတားစနစ်နဲ့ နွေစပါး ရေချိုသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ရေးအတွက် ၁၉၇၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်အတွင်း ကမ္ဘာ့ဘဏ်အကူအညီနဲ့ စပါး(၁)၊ စပါး(၂)စီမံကိန်းများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့တာ အခုအချိန်ဆိုလျှင် နှစ်ပေါင်း(၃၀)ကျော် ရှိလာခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

၎င်းစီမံကိန်းများကို အကောင်အထည် မဖော်မီ ဧရာဝတီနဲ့ လက်တက်မြစ်ချောင်းများ အပြီးသတ်စီးဝင်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတောင်ဘက်အစွန်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ မြစ်ချောင်းများရဲ့ ဇလဗေဒနဲ့ ဒီရေဆိုင်ရာဇလဗေဒ (Tidal Hydrology) ဘာသာရပ်မှာ ကျွမ်းကျင်အတိုင်ပင်ခံ အင်ဂျင်နီယာ အဖွဲ့ဖြစ်တဲ့ Sir Willan Halcrow Consultancy Services UK ကုမ္ပဏီကို ကမ္ဘာ့ဘဏ်ကငှားရမ်း ဆောင်ရွက်စေခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသမှာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ရလဒ်ကောင်းများ ရရှိခဲ့လို့ ယခုအခါ အစစအရာရာ ပြောင်းလဲမှုများနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး ကွင်းဆက်အဖြစ် ရေကြီးမှု ပြဿနာများ ကို ပြန်လည်ဆောင်ရွက်သင့်ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ - ယင်းအချိန်လွန်ခဲ့သော (၃၀)နှစ်ခန့်က လုပ်ခဲ့တဲ့ Software အသုံးပြု Mathematical Model ဟာ One Dimensional အတွက် ဖြစ်ခဲ့တယ်လို့ နားလည်ထားပါတယ်။ ယနေ့အချိန်မှာ လုံးဝဥသံ ပြည့်စုံတဲ့အချက်အလက်များ ရရှိနိုင်ရန် ခက်ခဲမည် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် အသေးစိတ်လေ့လာနိုင်မယ့် Softwareများ အသုံးပြုတဲ့ Mathematical Model ၊ ဒါမှမဟုတ် Numerical Model ကို Three Dimensional စနစ် အသုံးပြုရန် လိုအပ် မယ်လို့ သုံးသပ်လိုပါတယ်။ ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်မည် ဖြစ်သော်လည်းပဲ သဲနုန်းပို့ချမှု (Sediment Transport)မှ စသည့် အသေးစိတ်တွက်ချက် သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပြီးတော့ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်မယ့် မြစ်ကမ်းများ ပြိုကျမှု (Bank Erosions/ Slips)၊ သောင်ထွန်းမှု (Sand Bars/ Shoals) စသည်တို့ကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းတွက်ဆ ကုစားရှောင်ရှားနိုင်တဲ့ အကျိုးတရားများ ပေါ်ပေါက်မည် ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဒေသအနှံ့ ရေကြီး၊ ရေလွှမ်းမှု ပြဿနာ ပေးနေတဲ့ မြစ်၊ ချောင်းများရဲ့အထက်ပိုင်းနယ်ပယ် (Up-Stream Boundary) သွင်းအားစု

များ (Inputs) နဲ့ အောက်ပိုင်း (Down-Stream Boundary) ဖြစ်စဉ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား တွက်ချက်ရန် အဓိကအရေးကြီးဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။ ငါးပွက်ရာ ငါးစာ လိုက်ချတဲ့သဘောနဲ့ ကောင်းနိုး ရာရာ ဖြေရှင်းနေသ၍ အမှန်တကယ်လက်တွေ့ ကုစားနိုင်မယ့် အတိုင်းအတာ (Remedial Measures) သို့မဟုတ် ရေကြီးမှုလျော့နည်းပပျောက်ရေးနည်းဗျူဟာ(Flood Mitigation Strategy) ဟာ လက်တွေ့ကျကျ မဖြစ်နိုင်ပါလို့ သုံးသပ်လိုပါတယ်။ သေချာရေရာတဲ့ သွက်လက်သော ရေနှုတ် မြောင်းစနစ် (Proper and Efficient Drainage System) ကို အကောင်အထည်ဖော်ရမည်သာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ရေဘေးကာကွယ်တာတမံများ၊ ရေနှုတ်မြောင်းများစနစ်ဟာ စီးပွားရေးရာအရ တွက်ချက်လိုက်လို့ ယနေ့ ဒေသအနှံ့ ရေကြီး၊ ရေလွှမ်းမိုးမှုများကြောင့် အသက်အိုးအိမ် စီးပွားရေး ပျက်စီးရမှုနှင့်အတူ စိတ်ဓာတ်ရေးရာပါ ထိခိုက်မှုရှိနေတဲ့အတွက် ကျွမ်းကျင်သော နိုင်ငံခြားပညာရှင် များကို ထိုက်ထိုက်တန်တန်ငှားရမ်းပြီး အဖက်ဖက်မှ စူးစမ်းလေ့လာရရှိ အချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံအချိန်ယူလျက် ဆောင်ရွက်သင့်ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ပြည်တွင်းပညာရှင်များ သက်သက်ဖြင့် အကန့်အသတ်များရှိနေတဲ့အတွက် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု ဖြစ်နိုင်ချေ အလွန်နည်းပါးတယ် ဆိုတာကိုလည်း သုံးသပ်လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရေကြီး၊ရေလွှမ်းမိုးမှုကြောင့် ရရှိနိုင်သမျှ နှစ်တို၊ နှစ်လတ်၊ နှစ်ရှည် လေပေဒအချက်အလက်များ၊ ထူးကဲရေကြီးမှုနှစ်များမှာ ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့ရတဲ့ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးစစ်တမ်းများ (Loss of Lives & Properties due to Flood Damage) ကို ကောက်ယူ ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကော်မတီမှ ကွင်းဆင်းသွားရောက် ခဲ့တဲ့ ယခုနှစ် မိုးရာသီမှာ ရက်ရှည်ကြာစွာရေကြီးမှုခံရလို့ ထိခိုက်မှုများထားတဲ့ ကရင်ပြည်နယ်ကို ကျွန်တော် နမူနာထား ဆွေးနွေးလိုပါတယ်။ ကရင်ပြည်နယ်မှာ လက်ရှိ ကြီးကြီးမားမား ရေလျှောင် တမံကြီးများ မရှိဘဲ ပြည်နယ်အတွင်း လယ်ယာမြေများ ရေနှစ်မြုပ်မှု မရှိစေရေးအတွက် မာလာရိုး၊ တောင်သူကုန်း၊ ဂျိုင်း၊ နောင်ထပွဲ စတဲ့ အဓိကရေနှုတ်မြောင်းကြီး(၆)ခု၊ ပင်လယ်ဆားငန်ရေတား တမံနဲ့ ရေတံခါး(၇)ခု၊ နုန်းသွင်းမြောင်း(၈)ခုတို့က ကာကွယ်ပေးလျက်ရှိကြပါတယ်။ ရေနှုတ်မြောင်း အားလုံးနီးပါးဟာ ကောနေပြီဖြစ်လို့ ရေထုတ်နုတ်နိုင်စွမ်း ကျဆင်းနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ နုန်းသွင်းမြောင်း များ ထားရှိမှုမှာလည်း ထိရောက်မှုမရှိဘဲ မူလမြေခိုမိုပိုင်းလွင်ပြင်များ ရေကြီးချိန် ဖြန့်၍ စီးဆင်း ထုတ်နုတ်နိုင်မှုကို အဟန့်အတားလည်း ဖြစ်နေလို့ အသေးစိတ် ပြန်လည်လေ့လာ တည်ဆောက် အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်မယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း သုံးသပ်လိုပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ လယ်ယာ မြေများ ရေကြီး၊ ရေနှစ်မြုပ်မှုကြောင့် မြေပြင်ရှိ သီးနှံ၊ လူနေအိမ်ခြေ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုနဲ့ ဆက်စပ်ပြီးလည်း တင်ပြလိုပါတယ်။ ရေနှုတ်မြောင်းစနစ် (Drainage System) တစ်ခု ပီပြင်စနစ်ကျသော ဒီဇိုင်းတွက်ချက်မှုမျိုးနဲ့ ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိခဲ့ရင်ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ သိန်းဂဏန်း၊ သောင်းဂဏန်းရှိ ဆည်ရေသောက်စနစ်တစ်ခုမှာ နှစ်စဉ်မြေဆီလွှာ အငန်ဆားဓာတ် (၂)တန်မှ (၅)တန်အထိ တက်လာလို့ International Commission on Irrigation and Drainage (ICID) မှ သုံးသပ်ထားပါတယ်။ လယ်/ဆည်ဝန်ကြီးဌာန၊ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနဟာ (ICID) ရဲ့ အဖွဲ့ဝင်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာမှာ ရေကြီးရေလွှမ်းမိုးမှု မရှိစေရေး၊ လယ်ယာမြေများ

အချဉ်ဓာတ် (Alkali)၊ အငန်ဓာတ် (Salinity) တက်ရောက်မှု ကင်းဝေးစေ၍ ပီပြင်ကောင်းမွန်သော ရေနုတ်မြောင်းစနစ်ရှိတဲ့ သီးနှံစိုက်ဧရိယာ(၃၇၀)သန်းဧကနဲ့ ရေနုတ်မြောင်းစနစ်ကို အလျင်အမြန် အကောင်အထည်ဖော် ပြုပြင်ရန်လိုအပ်တဲ့ သီးနှံဧရိယာ(၉၉၀)သန်း ဧကရှိကြောင်း ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ (FAO)ရဲ့ စာရင်းဇယားများအရ သိရှိရပါတယ်။ ၎င်းအပြင် ICID ၁၉၉၇ ခုနှစ်၊ အစီရင်ခံစာအရလည်း နိုင်ငံတကာ၏ စိုက်ပျိုးမြေဧရိယာ(၂၄၇)သန်းဧကဟာ အငန်ဓာတ်ပေါက်ပြီးတော့ မြေအောက်မှာ ရေများ အောင်းနေခြင်း (Water Logging) ပြဿနာများ ရင်ဆိုင်နေကြရပါတယ်။ ဆည်ရေသောက် ဧရိယာ စုစုပေါင်းရဲ့ သုံးပုံတစ်ပုံ ဒါမှမဟုတ်ရင် (၂၂၀)သန်းဧကဟာ အငန်ဓာတ်များ ဖြစ်ထွန်း နေကြောင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ စာရင်းဇယားများအရ နိုင်ငံရဲ့ စုစုပေါင်း ဆည်ရေသောက် ဧရိယာ (၃.၃)သန်း ဧကမှာလည်း လယ်ယာမြေများ အငန်ဓာတ် (Salinity)၊ တက်ရောက်လာမှု ဖြစ်ပေါ်နေလို့ ပညာရှင်များ ခန့်မှန်းချက်အရ တစ်ဧက သီးနှံအထွက်နှုန်း (၁၀)တန်မှ (၁၂)တန်အထိ လျော့နည်း ကျဆင်းလျက်ရှိနေတဲ့အတွက် ရေနုတ်မြောင်းစနစ်ဟာ မည်မျှအရေးကြီးသည်ကို ခန့်မှန်းနိုင်ကြ ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ လက်ရှိအခြေအနေတွင် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာနဲ့ လွှမ်းခြုံတဲ့ ရေအရင်းအမြစ်များဟာ စီမံဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံးမှ ၂၅-၇-၂၀၁၃ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြေညာစာအမှတ်၊ ၆၅/ ၂၀၁၃ နဲ့ ဒုတိယသမ္မတ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်မည့် အမျိုးသားအဆင့် ရေအရင်းအမြစ်ကော်မတီ (National Water Resources Committee) ကို ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ယင်းကော်မတီအား ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များအဖွဲ့ (Expert Group) ကို လည်း ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အဖွဲ့ဝင်(၂၈)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါတယ်။ အလွန်ကောင်းမွန်သော ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်လို့ နိုင်ငံရဲ့ ရေသယံဇာတ ခွဲဝေထုတ်နုတ်သုံးစွဲမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စအဝဝအတွက် ဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် ထောက်ခံကြိုဆိုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ၎င်းအဖွဲ့အစည်းကြီးရဲ့အောက်မှာ မူလရည်မှန်းချက်ဖြစ်တဲ့ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာ လွှမ်းခြုံလျက် နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့ခံစားရတဲ့ ရေကြီး၊ ရေလွှမ်းမိုးမှုများကို ထိရောက်သော အသေးစိတ် စူးစမ်းလေ့လာမှုများ အခြေခံလျက် နိုင်ငံအတွက် ရေတို၊ ရေရှည် အကျိုးရှိစေမယ့် မဟာစီမံချက် (Master Plan) ကို ချမှတ်ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည် ဖော်နိုင်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။

နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မိုးရာသီမှာ စဉ်ဆက်မပြတ် အချိန်ကြာ ရွာသွန်းမှု ကြောင့် ဒေသအနှံ့ ရေကြီးနစ်မြုပ်ပျက်စီး ဆုံးရှုံးရမှုများနှင့် ဆက်စပ်လျက်လည်း ခြုံငုံသုံးသပ်ရပါလျှင် (၁) အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးဟာ တစ်နိုင်ငံလုံး ခြုံငုံစူးစမ်းလေ့လာထားတဲ့ ရေဘေးကာကွယ်ရေး စီမံချက်များအောက်မှာ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိဘဲနဲ့ တစ်ဦးချင်း၊ တစ်ဖွဲ့ချင်း ငါးပွက်ရာငါးစာချသည့် သဘော လုပ်ဆောင်လျက်ရှိခြင်း၊ (၂) ရေကြီးရေလွှမ်းမှု ဖြစ်စဉ်၏ ဇာစ်မြစ်ကို အစမှ အဆုံးအထိ စူးစမ်းလေ့လာ၊ အချက်အလက်စုဆောင်း၊ ဒီဇိုင်းပုံစံပြု၊ တည်ဆောက်အကောင်အထည်ဖော်မှုများ အတွက် လုံလောက်တဲ့ အချိန်ရယူပြီး ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်မှု မရှိကြခြင်း၊ (၃) ရေဘေးကာကွယ်တာတမံများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှုမရှိခြင်း၊ ရန်ပုံငွေခွဲဝေသုံးစွဲမှု ဦးစားပေးခံရမှု မရှိခြင်းနဲ့ ဒေသအုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများရဲ့ ဒေသအလိုက် ကောင်းနိုးရာရာ အစီအမံများဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြခြင်း၊ (၄) လက်ရှိ ရှိထားပြီး

မွန်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါ်ရီရီမြင့် မှ ထောက်ခံ အပ်ပါတယ်ရှင်။

အချိန် ၁၁:၀၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဦးမျိုးမြင့် တင်သွင်းတဲ့ အဆိုကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ထောက်ခံသွားပါတယ်။ အဆိုမှာ မြန်မာနိုင်ငံ မိုးရာသီ ရေကြီးပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း (Flood Damage Analysis) နှင့် ထိခိုက်မှုသက်သာ လျော့နည်းစေရန် ကုစားနိုင်မည့် အစီအမံများ (Mitigation Measures) ဖြင့် ပြည်သူများ ရေရှည် အကျိုးခံစားနိုင်ရေး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်း ကြောင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးရန် သင့်၊ မသင့် လွှတ်တော်ရဲ့ ဆန္ဒရယူပါမယ်။

အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက သဘောတူပါသလား ခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ သဘောမတူတဲ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ရှိပါသလား ခင်ဗျား။

[သဘောမတူသူ မရှိပါ။]

အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးဖို့ သဘောမတူတဲ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် မရှိတဲ့အတွက် ဦးမျိုးမြင့် ရဲ့ အဆိုကို လက်ခံဆွေးနွေးရန် လွှတ်တော်က သဘောတူကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဦးမျိုးမြင့် တင်သွင်းတဲ့အဆိုကို ဆွေးနွေးမယ့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များရှိပါက အစည်းအဝေးရပ်နားတဲ့အခါ အမျိုးသားလွှတ်တော်ရုံး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ အမည်စာရင်း ပေးပို့ကြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌက အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒသမနေ့အစည်းအဝေး ရပ်နားကြောင်းနှင့် (၁၁)ရက်မြောက်နေ့အစည်းအဝေး ဆက်လက်ကျင်းပမည့် နေ့ရက်နှင့်အချိန်ကို ကြေညာခြင်း

အချိန် ၁၁:၀၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ယခု အမျိုးသား လွှတ်တော် အဋ္ဌမပုံမှန်အစည်းအဝေး ဒသမနေ့ကို ရပ်နားပါမယ်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့က တင်သွင်းထားတဲ့ နောက်ဆက်တွဲ ဘဏ္ဍာငွေခွဲဝေသုံးစွဲရေး ဥပဒေကြမ်းကို လေ့လာနိုင်ဖို့အတွက် အစည်းအဝေးကို ရပ်နားပေးထားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် အဋ္ဌမပုံမှန်အစည်းအဝေး (၁၁)ရက်မြောက်နေ့ ကျင်းပမည့် နေ့ရက်နှင့် အချိန်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကျင်းပမယ့် နေ့ရက်နဲ့ အချိန်တို့ကို ကြိုတင် အသိပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။

အခမ်းအနားမှူး။ ။အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပြန်လည်ထွက်ခွာပါပြီ
ခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး။ ။လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများအားလုံး ပြန်လည်ထွက်ခွာ
နိုင်ပါပြီခင်ဗျား။

[ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် အဋ္ဌမပုံမှန်အစည်းအဝေး ဒသမနေ့ကို ၁၁:၀၄ နာရီ
အချိန်တွင် ရပ်နားပါသည်။]